

Tussen Wilgenplas en Rotte

**VERENIGING STEDEBOUWKUNDIG WIJKBEHOUD
HILLEGERSBERG SCHIEBROEK TERBREGGE**

Mei 2007 - Nr 59



UITNODIGING

Dinsdag 16 mei 2006

In Lommerrijk aan de Straatweg 99

Zaal open 19.30 uur

Aanvang 20.00 uur

Spreker: René Proos

Onderwerp: Kern en Plassen

Na de pauze de Algemene Ledenvergadering van de VSW

Jaarrekening 2006
en begroting 2007-

Daar komt de naam
Lamsrust vandaan

Er is wat te vieren!

Bekijk je stek
vanuit de lucht

Openbare bijeenkomst

Woensdag 16 mei 2007 in Lommerrijk aan de Straatweg 99

Programma

- 19.30 uur *De zaal is open en de koffie staat klaar.*
- 20.00 uur *Welkom door Hans Mani, voorzitter van de VSW.*
- 20.10 uur *Een inleiding over cultuurhistorie en archeologisch belangrijke plekken in het Kern en Plas sengebied door René Proos van de Provincie Zuid Holland.*
- 21.00 uur *Pauze. Dé gelegenheid oude bekenden weer te ontmoeten. En bent u al in het bezit van de laatste VSW uitgave "Hillegersberg Schiebroek van boven bekeken"? Dertig haarscherpe luchtfoto's uit de periode 1923 – 2003.*
- 21.30 uur *Aanvang Algemene Ledenvergadering VSW.*
- 1 *Opening en mededelingen.*
 - 2 *Notulen Algemene Ledenvergadering van 16 mei 2006
Zie pagina 4 en 5*
 - 3 *Jaarverslag 2006
Zie pagina 8 en 9*
 - 4 *Jaarrekening 2006 en begroting 2007
Zie pagina 6*
 - 5 *Benoeming van de kascontrole commissie*
 - 6 *Benoeming bestuursleden van de VSW
Mevrouw Ivonne Koedam en de heer Norman Langelaan treden dit jaar statutair af. Tot grote waardering van het bestuur hebben beiden zich voor een nieuwe termijn beschikbaar gesteld. Het bestuur stelt voor Ivonne Koedam en Norman Langelaan te herbenoemen als bestuurslid.*
 - 7 *Vragen van de leden:
Het laatste woord is aan de leden. Het bestuur is er voor de leden en hoort graag welke kwesties de aandacht behoeven.*
- 22.15 uur *Sluiting (voor degenen die dat willen de gelegenheid om even 'bij te praten').*

Over Kern en Plassen

Eindelijk is het zover...

De VSW heeft er vaak om moeten vragen en na vele jaren is het nu eindelijk zo ver: het voorontwerp bestemmingsplan “Kern en Plassen” van de Gemeente Rotterdam is gereed. De Rotte, de Bergse Plassen en de Historische Dorpskern zijn kernkwaliteiten van onze woonomgeving en het is voor de VSW onvoorstelbaar en onverteerbaar dat ingrijpende bouwvergunningen worden verleend zonder een recent vastgesteld bestemmingsplan. Het Groot Uitbreidingsplan voor een gedeelte van de “Gemeente Hilleegersberg” stamt uit 1934 en het Uitbreidingsplan “Hilleegersbergse Plassen” is van 1947. De laatste aanpassing betreft het Bestemmingsplan “C.N.A. Looslaan nr.9” (het van der Valk restaurant Plaswijck) uit 1988. Al decennia lang worden beslissingen over het belangrijkste gebied van onze deelgemeente ad hoc genomen met behulp van postzegelplannetjes en artikel 19 procedures. In het gebied geldt nu een lappendeken van wel vijftien verschillende bestemmingsplannen, waarvan de houdbaarheidsdatum al lang overschreden is.

Het publieke debat

We zijn dan ook blij dat het bestemmingsplan er dan nu eindelijk is. Zoals gemeld betreft het een voorontwerp en dat geeft ons de mogelijkheid om als zeer betrokken bewoners en intense genieters van dit gebied onze mening kenbaar te maken. Wensen zijn er veel, maar de mogelijkheden zijn beperkt. Gezamenlijke ambities zijn vaak strijdig met individuele belangen. Dat wordt dus passen en meten en uiteindelijk zal de politiek besluiten moeten nemen. Deskundigen van de dienst Stedenbouw en Volkshuisvesting (dS+V) hebben het bestemmingplan opgesteld op basis van de huidige beleidsinzichten en om gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken. Het is nu aan de bevolking om nu mee te praten en te oordelen over de keuzes. Uiteindelijk gaat het om de vraag welke waarden moeten prevaleren. De VSW wil het publieke debat voeren over de verstandigste manier van omgaan met het schaarse ruimtegebruik. Daarbij is aan de orde welke kwaliteiten van het plangebied het behouden waard zijn en hoe zich dat verhoudt tot gewenste ontwikkelingen.

Aandacht voor archeologie

Naast de zichtbare en daardoor algemeen bekende waardevolle elementen als (rijks)monumenten, de Rotte, de Bergse Plassen, de Dorpskern en de lintbebouwing langs de Straatweg besteedt het bestemmingsplan ook aandacht aan de niet zo zichtbare, maar wel aanwezige waardevolle cultuurhistorische elementen in de bodem. De geschiedenis van het Kern en Plassengebied gaat terug tot in de prehistorie en graafwerkzaamheden kunnen interessante vondsten opleveren. De gemeente Rotterdam werkt aan een Archeologische waardenkaart en een lijst van archeologisch belangrijke vindplaatsen. In het Kern en Plassengebied gaat het daarbij om ‘de Berg’ (de zanddonk met de kerk, kerkhof en kasteelruïne), een met zand opgevulde geul van “Calais-ouderdom”, die oost-west recht onder (de landtong van) Lommerrijk loopt en natuurlijk de oevers van de Rotte. De heer René Proos van de Provincie Zuid Holland is gespecialiseerd op dit gebied en zal ons deze avond hier veel meer over vertellen. Dat mag u dus niet missen.

Hans Mani, voorzitter.

Verslag Algemene Ledenvergadering van 16 mei 2006 in restaurant Plaswijk

Helaas geen kijkje in gerestaureerde Raadhuis

Ruim 100 leden zijn in de zaal aanwezig. Voorzitter Hans Mani opent de vergadering en toont zich verheugd over de grote opkomst. In het bijzonder heet hij welkom de aanwezige leden van het nieuwe DB van de deelgemeente. Hij raadt de leden aan kennis te nemen van het coalitieprogramma "Ruim baan voor mensen". Hierin staat de burger centraal en de coalitie belooft zich sterk te maken voor de buitenruimte. Het is de VSW uit het hart gegrepen, dat in het akkoord wordt aangegeven, dat men zuinig wil zijn op de ruimtelijke kwaliteiten van de deelgemeente; hier zullen wij het bestuur op aanspreken.

Al voordat hij het woord nam en in de pauze werden de aanwezigen vergast op fraaie videobeelden van de rivier de Rotte, in een film van Dina Kok, de echtgenote van de helaas enige tijd geleden overleden VSW'er Leen Kok.

Het Geluk van de Rotte

Enige jaren geleden gaf het Rotterdams Dagblad een boekje uit onder de titel "Het Geluk van de Rotte", waarin Paul van der Put allerlei waarnemingen, ontmoetingen en bespiegelingen vastlegde op zijn dagelijkse fietstochten langs de Rotte. Dit boekje was binnen drie weken uitverkocht.

In samenwerking met de schrijver en het (nu) Algemeen Dagblad heeft de VSW een herdruk van het boekje verzorgd. Het eerste exemplaar wordt door het VSW-bestuurslid Wim Meijer overhandigd aan Bert Wagemans, die als voorzitter van Terbregge's Belang al jaren op de bres staat voor de belangen aan beide Rotte-oevers. Hij noemt het een "persoonlijk verhaal, met liefde geschreven", dat goed past bij het verdere oeuvre, dat de VSW heeft uitgegeven. De schrijver Paul van der Put geeft een korte toelichting op het ontstaan van het boekje. Hij is blij, dat het (weer) uitgegeven is.

Restauratie Raadhuis

Vervolgens is het woord aan Wout Putter, als architect verantwoordelijk voor de restauratie van het Raadhuis aan de C.N.A. Looslaan. Helaas moest hij mededelen, dat de restauratie nog te weinig ver gevorderd was om daar met het hele gezelschap ter plekke te gaan kijken. In plaats daarvan gaf hij een presentatie, waarin hij uiteenzette, wat men had aangetroffen en hoe men zich de verdere restauratie voorstelde. Op boeiende wijze vertelde hij over de historie van de oorspronkelijke "villa Buitenlust" en over de dilemma's die zich bij zo'n restauratie voordoen. Hierbij liet hij talrijke opnamen zien van opmerkelijke details, waarvan er veel bij een daadwerkelijke excursie voor het oog van de toehoorders onbereikbaar zouden zijn gebleken. Een interessant betoog, dat ongetwijfeld in de nabije toekomst nog eens gevolgd zal worden door een "echte" excursie als de restauratie in een verder stadium of wellicht voltooid is.

Na de pauze, waarin veel aanwezigen van de gelegenheid gebruik maken zich het boekje van Paul van der Put aan te schaffen en dit persoonlijk door de auteur te laten signeren, heropent de voorzitter de vergadering voor het "huishoudelijk deel" van deze Algemene Ledenvergadering.

Er is bericht van verhindering binnengekomen van de heren Langelaan, Huysman en Van der Cammen.

Notulen ledenvergadering 2005

Bij het agendapunt kascontrolecommissie moet de zin: "Aftredend zijn mevrouw Troost en de heer Van de Loo" gelezen worden als: "Aftredend is mevrouw Troost"; Van de Loo heeft ook in 2006 nog deel uit gemaakt van deze commissie.

Voor het overige wordt het verslag ongewijzigd goedgekeurd

Jaarverslag 2005

De voorzitter geeft in het kort een toelichting op de hoofdpunten van dit verslag. Hij roept de leden op actief mee te werken aan het behoud van "Alles van waarde" in onze deelge-

meente, door deel te nemen aan acties en inventarisaties, te reageren op artikelen in "Tussen Wilgenplas en Rotte", kandidaten aan te melden voor een VSW-schildje en ons lijfblad bij leden te bezorgen. Men kan zich opgeven bij Norman Langelaan of bij de secretaris.

De heer Mulder vraagt naar de status van het Beeldkwaliteitplan. De deelgemeente heeft dit vastgesteld, maar achtte bij ons bezwaar tegen de nieuwbouw aan de Grindweg de bouw voor bejaarden belangrijker. Mulder adviseert zich hierdoor niet te laten ontmoedigen. Vervolgens wordt het verslag ongewijzigd vastgesteld.

Jaarrekening 2005 en begroting 2006

Penningmeester Agnes van Zoelen wijst bij haar toelichting eerst op een drukfout: het positief saldo van 8225 euro in de begroting van 2006 moet zijn een negatief saldo van 8225 euro (zoals overigens ook in de toelichting staat). Dit wordt veroorzaakt door de (eenmalige) reservering van 10.000 euro voor het Baarhuisje. Verder geeft zij een toelichting op enkele balans- en begrotingsposten.

Mede gezien het advies van de kascontrolecommissie worden jaarrekening en begroting door de vergadering goedgekeurd en wordt de penningmeester onder applaus décharge verleend.

Benoeming kascontrolecommissie

De voorzitter zegt de aftredende D. van de Loo dank voor de aan de vereniging bewezen diensten. De heer J. van Klaveren wordt benoemd als zijn opvolger. Mevrouw Mulder en de heer Kofflard blijven lid van de commissie.

Benoeming bestuursleden VSW

Kandidaat-bestuurslid Arnold van Ravesteijn wordt bij acclamatie gekozen, evenals de aftredende en herkiesbare bestuursleden Hans Mani, Agnes van Zoelen en Wim Meijer.

Vragen / opmerkingen / suggesties van de leden.

De heer Mulder wijst op allerlei illegale bouwsels, die ondanks afspraken en overeenkomsten in het verleden nog steeds aan de Strekkade oprijzen. De VSW heeft hierover reeds verschillende brieven aan de deelgemeente geschreven en zal ook nu weer aandringen op handhaving van de regelgeving.

De heer Carlier vraagt aandacht voor de woonboten in de Rotte, waarvan er de laatste tijd enkele aanzienlijk uitgebouwd zijn of worden. Willen we de Rotte als een aantrekkelijke rivier behouden, dan moet hier meer zorg voor zijn. Ook hier heeft de VSW aan de deelgemeente een brief over geschreven. De deelgemeente wil dit best tegenhouden, maar voor het vervangen van een woonboot is geen vergunning nodig. Het schijnt, dat de deelgemeente Overschie wel een bepaling heeft, hoe groot woonboten maximaal mogen zijn. De VSW zal kijken of we zo iets hier ook voor elkaar kunnen krijgen. De heer Fens voegt hieraan toe, dat voor het plaatsen van een schutting aan de wal om de boot heen wel een vergunning nodig is. Een ieder wordt opgeroepen publicaties hierover in de gaten te houden en het bestuur hierop te attenderen.

Aangezien er geen andere vragen of opmerkingen zijn, sluit de voorzitter de vergadering. Hij dankt alle aanwezigen voor hun aanwezigheid en de steun die het bestuur ervaart bij de strijd om het behoud van datgene wat onze deelgemeente uniek en waardevol maakt.

Marius Heijenk, secretaris.

Jaarrekening 2006 en begroting 2007



VERLIES- EN WINSTREKENING

	Realisatie 2005	Begroting 2006	Realisatie 2006	Begroting 2007
BATEN				
Contributie leden	11.705,00	11.700,00	12.461,90	12.300,00
Donaties	303,00	300,00	525,50	400,00
Bijdrage buitengewone leden	307,38	300,00	225,00	200,00
Eenmalige bijdragen	250,00	0,00	0,00	0,00
Rente	1.230,76	1.200,00	1.225,06	1.400,00
Verkoop boeken e.d.	5.024,20	4.000,00	10.650,45	6.000,00
Promotie activiteiten	0,00	200,00	585,00	400,00
Promotie artikelen	974,50	500,00	164,50	200,00
Subsidies	0,00	0,00	0,00	10.000,00
Overige baten	399,50	300,00	750,84	200,00
Totaal	20.194,34	18.500,00	26.588,25	31.100,00
LASTEN				
Bestuurskosten	2.516,82	2.700,00	2.733,67	2.500,00
Baarhuisje	0,00	10.000,00	10.592,40	10.000,00
Drukwerk ledencontact	4.447,43	4.500,00	6.520,27	6.500,00
Vergader- en excursiekosten	1.687,80	2.000,00	2.033,79	2.000,00
Onkosten commissies	951,12	1.000,00	982,88	1.000,00
Lidmaatschappen	117,04	125,00	107,62	125,00
Promotie activiteiten	3.047,78	1.500,00	1.556,22	4.000,00
Productiekosten	6.443,24	4.000,00	6.896,54	17.000,00
Diversen	50,00	450,00	124,50	450,00
Onvoorzien	440,00	450,00	0,00	450,00
Totaal	19.701,23	26.725,00	31.547,89	44.025,00
Saldo	493,11	8.225,00-	4.959,64-	12.925,00-

BALANS

	31-12-2003	31-12-2004	31-12-2005	31-12-2006
ACTIVA				
Giro, Banken	53.269,56	61.250,46	61.303,39	55.952,25
Voorraad (boeken)	6.476,40	0,00	0,00	0,00
Totaal	59.745,96	61.250,46	61.303,39	55.952,25
PASSIVA				
Reservefonds	15.271,97	16.238,48	17.150,63	8.437,08
Voorziening waardering boeken	6.476,40	0,00	0,00	0,00
Vooruitontvangen contributies	64,00	35,00	0,00	48,50
Reservering lustrum			1.000,00	1.000,00
Nog te betalen rekeningen		845,18	440,00	0,00
Publicatiefonds	37.933,59	44.131,80	42.712,76	46.466,67
Totaal	59.745,96	61.250,46	61.303,39	55.952,25

TOELICHTING OP JAARREKENING 2006 EN BEGROTING 2007

Verkoop van boeken hoger dan verwacht

Realisatie 2006

Het ontvangen bedrag voor de contributie komt ongeveer overeen met het bedrag vermeld op de begroting van 2006, maar de stijgende lijn van de laatste jaren wordt voortgezet. De verkoop van boeken is ook dit jaar weer hoger dan verwacht. Dit wordt veroorzaakt door zowel de verkoop van reeds bestaande boeken, als het dit jaar nieuw uitgegeven boek "Geluk van de Rotte". De verkoop van promotieartikelen is wat lager uitgevallen dan op de begroting was voorzien. De overige posten aan de batenkant komen nagenoeg met de begrote posten overeen.

De restauratie van het baarhuisje heeft enige vertraging opgelopen, doordat de overeenkomst met de deelgemeente pas eind 2006 kon worden getekend. De begrote kosten voor de binnenaferwerking zijn daardoor nog niet gebruikt. In deze post zijn daarentegen wel de kosten voor het voegwerk opgenomen, die in eerste instantie door onze vereniging zijn gedragen, maar waarvoor in 2007 subsidie zal worden ontvangen.

De kosten voor drukwerk zijn hoger dan in de begroting was opgenomen; meer leden en meer uitgaande brieven hebben geleid tot hogere uitgaven. De post Productiekosten is ook hoger dan voorzien. Hierin zitten de kosten voor het reeds uitgegeven boek en voorbereidingskosten voor komende publicaties. Deze kosten worden onttrokken aan het Publicatiefonds, waar het ook voor bedoeld is. De rest van de posten aan de lastenkant komen nagenoeg overeen met de begroting.

We kunnen 2006 met een duidelijk kleiner negatief saldo van € 4.959,64 afsluiten, dan op de begroting was voorzien. Aan het Publicatiefonds is netto € 3.753,91 toegevoegd en aan het Reservefonds is € 8.713,55 onttrokken.

Begroting 2007

Aan de batenkant komen de bedragen voor een groot deel met de in 2006 gerealiseerde bedragen overeen met uitzondering van de subsidie, die reeds beproven is.

Ook aan de lastenkant volgen de bedragen in grote lijn de in 2006 gerealiseerde bedragen. Omdat de in 2006 geplande werkzaamheden aan het baarhuisje nog niet zijn uitgevoerd, is voor het baarhuisje opnieuw € 10.000,00 in de begroting opgenomen. De post Promotieactiviteiten moet verhoogd worden, omdat voor dit lustrumjaar extra uitgaven gepland staan. Dit jaar zullen er nieuwe publicaties uitkomen, waarvoor een bedrag van € 17.000,00 wordt begroot voor de post Productiekosten. Deze kosten zullen ten laste komen van het Publicatiefonds, waar het ook voor bedoeld is.

Volgens deze begroting zullen baten en lasten naar verwachting in 2007 een negatief saldo opleveren van € 12.925,00.

Balans

Het Reservefonds is afgenomen tot € 8.437,08. Dit jaar zijn er voor € 48,50 contributies vooruit ontvangen. In de balans is een reservering van € 1.000,00 gebleven voor het lustrum van 2007. Het Publicatiefonds is enerzijds toegenomen door de ontvangsten van de verkochte boeken, maar anderzijds afgenomen door de kosten voor het drukken van een nieuw boekwerk. Netto is dit fonds toegenomen tot € 46.466,67. Ook de komende jaren zal dit fonds voor publicaties gebruikt worden. Op de balans zijn niet opgenomen bezittingen van de vereniging zoals kantoorbehoeften, drukwerk, acceptgirokaarten, etc. Deze bezittingen worden steeds in het jaar van aanschaf afgeschreven.

De penningmeester, Agnes van Zoelen.

Terugblik op het VSW-jaar 2006

Overzicht van het werk, de activiteiten, de samenstelling van het bestuur en de commissies van de Vereniging Stedebouwkundig Wijkbehoud in 2006.

Op 18 maart vond een excursie plaats naar de Pauluskerk in Schiebroek, waar pastoor Blaauwhof enthousiast vertelde over de schitterende gebrandschilderde ramen in deze kerk. Judith Spelt wijdde de bezoekers in in de geheimen van het maken van dit soort ramen.

Tijdens de leden-vergadering op 16 mei vertelde architect Wout Putter over de restauratie van het Raadhuis aan de CNA Looslaan. De geplande rondleiding ging niet door, omdat dat volgens Putter “nog niet verantwoord” was, maar dit werd ruimschoots gecompenseerd door mooie detail-opnamen van delen van het Raadhuis, waar we met een excursie nooit bij hadden kunnen klimmen.

Op deze vergadering werd tevens het eerste exemplaar van de herdruk van “Het Geluk van de Rotte” van Paul van der Put aangeboden aan Bert Wagemans, de (inmiddels voormalige) voorzitter van Terbregge’s Belang. Het boek werd eerder uitgegeven door het Rotterdams Dagblad, maar deze uitgave was tot verdriet van velen al geruime tijd uitverkocht. In goede samenwerking met het Algemeen Dagblad (dat het Rotterdams Dagblad heeft overgenomen) wist de VSW de rechten te verwerven voor deze heruitgave. Paul van der Put was persoonlijk aanwezig om een toelichting op het boekje te geven en velen maakten gebruik van de mogelijkheid een exemplaar aan te schaffen en dit persoonlijk door de auteur te laten signeren. Helaas ontvingen wij aan het eind van het jaar bericht dat Paul van der Put was overleden.

Op 17 juni werd weer de Rotterdamse Dorpendag georganiseerd. Evenals vorig jaar had de VSW het Baarhuisje aan de Ringdijk geopend en er mocht een doorlopende stroom bezoekers welkom geheten worden, die nu wel eens wilden weten, wat er zich achter dit anders altijd gesloten hek bevindt. Ontroerend was de ontmoeting met enkele nabestaanden, van wie ouders of andere familieleden op het begraafplaatsje begraven lagen en die nu eindelijk de gelegenheid kregen het graf van hun verwanten te bezoeken.

Op 9 september nam Peter van Dalen de leden mee op een wandeling door het Schiebroekse Park, waarbij hij op meeslepende wijze liet zien, hoe hier onder de rook van de luchthaven en vlakbij de grote stad een uniek stukje natuurontwikkeling plaatsvindt.



Peter van Dalen leidde de wandeling door het Schiebroekse Park.

De leden-vergadering van 15 november stond in het teken van molens aan de hand van een lezing van Gerard Ottenvanger met aansprekende beelden van nog bestaande en inmiddels verdwenen molens uit deze omgeving. En Anton Stapelkamp, lid van het Dagelijks Bestuur van de deelgemeente, vertelde over het ontstaan van deze deelgemeente. Maar het hoogtepunt van deze ledenvergadering was ongetwijfeld de ondertekening van de gebruiksovereenkomst van het Baarhuisje aan de Ringdijk door Bert Cremers, voorzitter van de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek en van de zijde van de VSW door voorzitter Hans Mani en bestuurslid Ivonne Koedam.

In de loop van dit jaar (en voorgaande jaren) is er door het bestuur hard gewerkt om het zover te brengen. Iedereen was het er over eens, dat dit karakteristieke pandje met het kerkhof aan de Ringdijk behouden moest blijven en dat het bij de VSW in goede handen zou zijn. Bij het afscheid van Ivonne Koedam was de restauratie van het Baarhuisje reeds als “afscheidsgeschenk” aan haar aangeboden. Zelfs was er dank zij bijdragen van politieke partijen in de deelgemeente, de Stichting Berg en Broek, Bureau Monumenten en de Stichting Bevordering van Volkskracht voldoende geld bij elkaar voor een grondige opknappbeurt. En toch heeft het nog jaren geduurd voordat de VSW het pand in gebruik kon nemen, doordat er steeds weer juridische obstakels opdoem-



Ondertekening van de gebruiksovereenkomst van het Baarhuisje door Bert Cremers, voorzitter van de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek en Ivonne Koedam, bestuurslid VSW.

den, die een ondertekening van het contract in de weg stonden. Maar sinds de ondertekening van het contract is er voortvarend verder gewerkt. De restauratie van de buitenkant van het gebouw - inclusief het voegwerk - is inmiddels klaar. In 2007 zal het binnen-werk aangepakt worden. De erkenning als gemeentelijk monument is inmiddels aangevraagd.

Ook op het gebied van het opkomen voor wat in onze deelgemeente waard is om behouden te worden, is de VSW in 2006 actief geweest. In het voorjaar trad een nieuw bestuur van onze deelgemeente aan, dat beloofde zich sterk te maken voor de buitenruimte en zuinig te zijn op de ruimtelijke kwaliteiten van dit gebied. Maar ditzelfde bestuur verklaarde tevens onverdroten voort te gaan met de voorbereidingen van de grootschalige aanbouw aan het raadhuis aan de C.N.A. Looslaan. De VSW schaarde zich achter de protesten tegen deze nieuwbouw, omdat de nieuwbouw het monumentale raadhuis volledig dreigt te overvleugelen en er van de historische tuin niets overblijft. Vrijwel alle tegen dit plan ingediende zienswijzen (waaronder die van de VSW) werden ongegrond verklaard en inmiddels is de aanvraag van een verklaring van geen bezwaar door de Provincie verleend. Het is een schrale troost, dat de enige zienswijze die gegrond werd verklaard van de VSW afkomstig was, namelijk dat er veel te weinig parkeerplaatsen waren voorzien, gezien het te verwachten aantal bezoekers. Maar terwijl de VSW hiermee vooral wilde aantonen, dat de schaal van het plan veel te groot is om verantwoord in de omgeving te passen, ziet de deelgemeente het vooral als een praktisch probleem, dat even opgelost moet worden (hetgeen overigens nog niet zal meevallen!).

Aan de andere kant heeft de VSW positieve reacties van het bestuur van de deelgemeente ontvangen als het gaat om de handhaving van het naleven van de bouwvoorschriften, bijvoorbeeld bij het voorkomen van aan- en verbouw van illegale bouwsels aan de Bergse Voorplas.

Aan de lijst van boeken die zijn uitgegeven door de VSW werd naast het eerder genoemde "Geluk van de Rotte" in de loop van december toegevoegd het boek "Hillegersberg -Schiebroek van boven gezien", waarin door middel van luchtfoto's een goed beeld wordt gegeven van de ontwikkeling van de deelgemeente vanaf het begin van de vorige eeuw. Anton Stapelkamp schreef de begeleidende teksten.

Verschillende leden hebben de werkzaamheden van de vereniging actief ondersteund door hun deelname aan de verschillende commissies: de commissie Promotie en Voorlichting, die de meeste bovengenoemde activiteiten organiseerde en die natuurlijk actief werkte aan de naamsbekendheid van de vereniging en het werven van nieuwe leden door bijvoorbeeld de aanwezigheid bij het Jazz-festival; de commissie Studie en Inventarisatie, die het bestaande materiaal over de geschiedenis van de deelgemeente actualiseert; de Bouwcommissie, die de bouw-activiteiten in ons werkgebied kritisch volgt en adviezen geeft of bezwaar aantekent waar dat nodig is en de Schildjes-commissie, die ook dit jaar weer enkele panden wist te nomineren voor een schildje voor de respect-volle manier waarop zij waren gerestaureerd. En natuurlijk de medewerkers aan ons lijfblad 'Tussen Wilgenplas en Rotte' en de website van de vereniging, die de leden op de hoogte houden van al deze activiteiten. En gezien het groeiend aantal reacties met succes.

Marius Heijenck, secretaris.

Het baarhuisje

'Misschien in augustus daar ons jubileum vieren'

Norman Langelaan praat ons bij over de stand van zaken rond het baarhuisje aan de Ringdijk: Het voegwerk van het baarhuisje is klaar. In oktober en november heeft het voegbedrijf Actif uit Spijkenisse het voegwerk aangepakt. De heer van Zon, de baas van het voegbedrijf, heeft het persoonlijk onderhanden genomen. Eerst de voegen uitgeslepen, daarna met kalkmortel gevoegd. Want een voegmortel met cement erin kan het metselwerk op den duur ruïneren.

Er zat een flink aantal scheuren in. En nabij de stalen vensters en de gietijzeren roostertjes was het metselwerk op vele plaatsen kapot.

Aan de zuid-west zijde waren alle gietijzeren roostertjes gedeeltelijk verpulverd, deze zijn vervangen door zwarte messing roostertjes, omdat gietijzeren roostertjes nooit te krijgen zijn in de maat die je wil hebben. Er waren vroeger zo vele soorten en maten van verschillende gieterijen. Bij een metaalhandel in Rotterdam-zuid vond ik een speciale geperforeerde messing plaat (de laatste) die vrijwel overeenkwam met de oorspronkelijke roostertjes.

De roestige kachelpijp die aan de voorzijde door het metselwerk stak, is ook verwijderd. Nieuwe steentjes zijn bijgekleurd met zwarte, dode kop en vrijwel onvindbaar! Het metselwerk is met lagedrukstoom heel licht gereinigd, zodat de huid van de bakstenen niet verwijderd werd. Het is dus niet echt 'spic en span' schoon geworden het heeft het oude patin behouden. Als je de huid van de steen afstraalt, dan worden de bakstenen poreus en dan vervuult het daarna extra snel.

Voor het voegwerk begon, heeft de voeger een aantal kleurproeven gemaakt. Vaak wordt het voegwerk te wit gemaakt of worden er grijze cementvoegen in gemaakt. Dat maakt zo'n pand vlak en somber. Het was in de tijd dat dit pandje gebouwd werd in de mode om vrij witte voegen te maken, hetgeen ook weer voortkwam uit het gebruik van kalk en tras mortels.

Nu hopen we binnenkort de binnenkant uit te laten voeren zodat we het halverwege het jaar 2007 in gebruik kunnen gaan nemen. Er zijn drie aannemers die een prijs hebben neergelegd. We hebben een groot deel van de financiën voor de binnenafbouw te danken aan Stichting Berg en Broek. Dus met een beetje geluk kunnen we ons jubileum in augustus daar vieren.



De buitenkant van het baarhuisje, inclusief het voegwerk, is klaar.

Norman Langelaan.

De afheining van het kerkhofje

Houten lattenhek met punten. Van de gemeentelijke afdeling begraafplaatsen vernamen wij dat ze van plan waren om een nieuw stalen hek om het begraafplaatsje te gaan plaatsen. Ik werd gelukkig door de voeger gewaarschuwd, hij had mensen zien opmeten. Dus meteen een afspraak met de afdeling begraafplaatsen van de gemeente Rotterdam gemaakt, dat zat al een tijdje in de pen.

Inderdaad men had al een offerte om het houten hek te vervangen door een 'Heras' hekwerk. Gelukkig heb

ik de heren van de begraafplaatsen tijdens ons bezoek kunnen laten zien dat het hier toch wel om een redelijk uniek hek ging. Als je het bestek er op naleest is dit hek nog precies zoals het in 1902 gebouwd is. Nou denk ik niet, dat het allemaal nog het zelfde hout is. Maar ik schat in dat het toch wel een jaar of 60 à 65 jaar oud is. Het is namelijk nog met handgesmede spijkers in elkaar gezet en die zitten er allemaal nog in. Na de tweede wereldoorlog werden die niet meer gebruikt. Vroeger werd het hout verduurzaamd door het een tijdje in de creosootolie te leggen, tot het helemaal was volgezogen, dat staat ook nog in het bestek, zie hieronder afgedrukt. De glinten zijn met een soort oercarbolineum bewerkt dat je eerst moet opwarmen om lekker dun te worden, zodat het goed in het hout zoog. Tegenwoordig is de waterige carbolineum zoals wij die nog kennen al verboden, dus ik ben wel benieuwd wat voor een giftige massa dat dan wel was.

Het hek is zeker onderhoudsbehoefstig, in grote lijnen zit het nog redelijk goed in elkaar. Hier en daar wat losse plankjes. Het stuk tussen de Ringdijk en het baarhuisje is weg, dat zal opnieuw gemaakt moeten worden, aan de andere zijde missen we een paar losse plankjes.

Ik heb de heren van de gemeentebegraafplaatsen ervan kunnen overtuigen dat het hek met wat kleine inspanningen nog wel tien jaar mee kan. Dat het begraafplaatsje op de nominatie staat om gemeentelijk monument te worden. Dit lattenhek met 'punten' zou uiteindelijk wel vervangen moeten worden, maar dan weer door zo'n zelfde hek. Dat gaat dan misschien wel iets meer kosten dan een efficiënt 'Heras' hek. De VSW wil te zijner tijd graag eraan mee werken om te kijken of we hiervoor nog wat extra fondsen kunnen vinden.



Het hek is destijds met handgesmede spijkers in elkaar gezet.

UIT HET BESTEK 22 augustus 1903 (aanvulling van de auteur)

Art. 13
HOUTEN AFHEINING

Langs de begraafplaats moet tot erfafscheiding, na rechte lijn volgens aanwijzingen en opgave, worden geleverd en geplaatst een houten afheining en geheel met spijkers (dus geen draadnagels, die we tegenwoordig ook spijkers noemen) worden bevestigd, waarvoor benodigd;

50 stuks beslagen eiken palen	13x 13 cM	lang 3,30 M.
22 schoorpalen idem	11x11 cM	lang 2,25 ,,
± 172 M. dennen regels	zwaar 6x10 cM	
± 86 M. dennen grondplank	zwaar 5x28 cM	
± 570 stuks dennen glinten	zwaar 3x9 cM	bewerkt ± 2.40 M.
(dit zijn de plankjes/spijlen met aangezaagde punten).		
25 schoorijzers 2,5 cM rond ontwikkeld		2.40 M.

Voor de plaatsing van de eikenpalen te creosoteren met 150 liter per M2, de regels en de grondplanken met 200 Liter per M2.

De glinten voor het aanbrengen een maal te besmeren met opgewarmde carbolineum, na het plaatsen nog één keer, alle op dito wijze oversmeren.

De Aannemer zal voor bedoeld werk leveren 1 HL. Vuts carbolineum <Hansa>, waarvan 't resterende gedeelte het eigendom van de Aanbesteder blijft.

Norman Langelaan.

Bestemmingsplan Kern en Plassen is klaar

Het woord is nu aan ons

Eindelijk is het zover. Het voorontwerp bestemmingsplan Kern en Plassen is gereed. De dorpskern van Hillegersberg, de Rotte, en de Bergse Plassen zijn bepalend voor de kwaliteit van onze deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek. Het is dan ook van groot belang dat deze kwaliteiten worden beschermd en dat nieuwe ontwikkelingen deze kwaliteiten verder versterken. Dat alles wordt vastgelegd in een bestemmingsplan, waaraan alle nieuwbouwplannen moeten worden getoetst. Zo'n tien jaar geleden gaf de deelgemeente opdracht tot een nieuw bestemmingsplan Kern en Plassen, maar het verschijnen ervan werd jaar na jaar uitgesteld. Ondertussen worden er via artikel 19 procedures bouwvergunningen vertrekt op basis van een nog niet vastgesteld bestemmingsplan. Al met al een voor de VSW onacceptabele situatie.

Het bestemmingsplan Kern en Plassen is eindelijk klaar. De politieke beleidsuitgangspunten zijn hierin door de deskundigen van de dienst Stedenbouw en Volkshuisvesting verwerkt. Nu is het woord aan ons, bewoners, gebruikers en bovenal liefhebbers van dit gebied, om te beoordelen of datgene wat wij koesteren in dit plan de bescherming krijgt die het verdient en of het bestemmingsplan bijdraagt aan de verdere kwaliteitsverbetering van het gebied.

De VSW heeft over dit bestemmingsplan wel een mening, maar nog geen dichtgetimmerde standpunten. Wij vinden het belangrijk daarover met onze leden van gedachten te wisselen. Met de februaribrief hebben we de leden uitgenodigd voor een openbaar debat op donderdag 29 maart '07. En u bent in groten getale gekomen. Met circa 200 aanwezigen op de volledige bovenetage van Lommerijk is er de hele avond gediscussieerd onder de voortreffelijke leiding van mevrouw Suzanne Mulder. Onder de aanwezigen waren ook veel leden van de deelgemeenteraad en twee portefeuillehouders van het deelgemeentebestuur. De discussie over stedenbouwkundig wijkbehoud in dit gebied is daarmee van start gegaan en enkele belangrijke discussiepunten zijn genoteerd:

1. Het bestemmingsplan geeft wel aandacht aan de archeologische waarde van het gebied, maar nauwelijks aan de overige cultuurhistorische waarden. Zo staat het bestemmingsplan toe dat de grote tuinen van de panden aan de Straatweg mogen worden bebouwd met woningen. De aanwezigen blijken hier massaal tegen te zijn. Een slecht voorstel dus. De gemeente geeft daarbij het verkeerde voorbeeld door de tuin van het Raadhuis te bestemmen voor haar eigen huisvesting.

2. Het bestemmingsplan biedt bescherming aan de landschappelijke en recreatieve waarden langs de Rotte en de Bergse Plassen. Tegen behoud van de zomerhuisjes op de Achterplas lijkt geen bezwaar, maar wel worden er vraagtekens geplaatst bij de voorgestelde herinrichting van de Molenweide evenals de locatie voor een botenhuis voor hulpdiensten midden in een natuurgebied. Dat moet dus anders. Ook bij de voorgestelde horeca aan de Voorplas worden de wenkbrauwen gefronst. Zeker als dat gepaard gaat met het dempen van water.

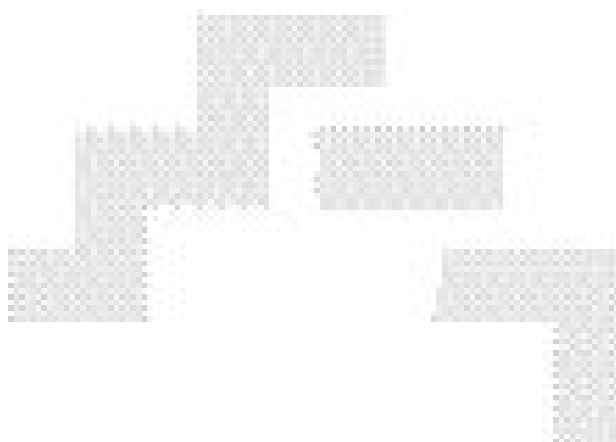
3. Het bestemmingsplan geeft ruimte aan de verdere ontwikkeling van het winkelcentrum. Hierover lijken de meningen nog verdeeld. Enerzijds wordt een hoogwaardig en gevarieerd winkelcentrum gewaardeerd, maar anderzijds ontstaat er een toenemende spanning als gevolg van de groeiende verkeers- en parkeerdruk in het gebied.

4. Het bestemmingsplan maakt tenslotte via een wijzigingsbevoegdheid de herontwikkeling van Lommerijk en Plaswijck tot woningbouw mogelijk. De bouwhoogte wordt daarbij tot 14 meter verhoogd. Dat zijn dus woongebouwen met vijf woonlagen die een aanzienlijke invloed hebben op het kleinschalige karakter van de Achterplas.

Er zijn dus veel wensen en ontwikkelingen in een beperkt en gevoelig gebied. Daar moet het bestemmingsplan de goede keuzes in maken. Het bestemmingsplan moet de kwaliteiten van het gebied beschermen en tegelijkertijd ruimte geven aan nieuwe ontwikkelingen die het gebied kunnen verbeteren. Het is nu aan ons allen om daarover een mening te vormen en die kenbaar te maken aan onze vertegenwoordigers in de politiek. Want uiteindelijk zijn zij het die de goede besluiten moeten nemen.

U hoort nog van ons!

Hans Mani, voorzitter VSW



Hek begraafplaatsje niet uniek

VSW-lid Jaap van Klaveren deed een leuke ontdekking:

Naar wij hopen, zal het baarhuisje van de vroegere begraafplaats van Schiebroek - aangelegd in 1904 - in de loop van dit jaar geheel gerestaureerd zijn en dan geschikt zijn om als werkruimte en archief van onze VSW te gaan dienen. Het mooie toegangshek vermeldt de woorden "Gedenk te Sterven".

De Koninklijke Vereniging voor Facultatieve Crematie publiceerde op de voorpagina van haar maartnummer Verenigings Nieuws een foto van het vorig jaar gerestaureerde en in de originele toestand teruggebrachte toegangshek van de protestantse begraafplaats te Eenrum. Dit hek, vervaardigd door Pletterij Den Haag en waarschijnlijk gegoten bij



Het hek van de begraafplaats te Eenrum.

gieterij Endhoven in Den Haag, is oorspronkelijk in 1893 geplaatst. Op dit hek staat de tekst "Gedenkt te Sterven" zoals op de ons toegezonden en hierbij geplaatste foto goed is te zien. Wij danken de "Stichting Historische Kring Eenrum" voor haar toestemming de foto in ons blad te plaatsten.

Wellicht zijn er in Nederland nog meer toegangshekken tot begraafplaatsen met dezelfde tekst, al of niet in de gebiedende wijs enkelvoud.

Dat hoort de redactie graag. Reacties naar ons Secretariaat, Postbus 35054, 3005 DB Rotterdam.

Jaap van Klaveren.



VSW-speld voor Iet Heetman

Tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst van het bestuur en de diverse commissies, werd bekendgemaakt dat bestuurslid Iet Heetman de VSW-speld zal krijgen. Een onderscheiding die nog maar heel zelden aan leden van de VSW is uitgereikt. Iet Heetman krijgt de speld voor haar langdurige en grote inzet voor de VSW. De uitreiking betekent niet dat Iet stopt met haar werk voor de VSW. De overige leden van het bestuur vonden het echter de hoogste tijd om aan Iet Heetman hun waardering te laten blijken.

Symbolisch kreeg Iet Heetman een schildje omgehangen. De speld volgt nog.

Je blijft kijken, zoeken en je verbazen

Hillegersberg en Schiebroek van boven bekeken

Zodra je het (lucht)fotoboek 'Hillegersberg en Schiebroek van boven bekeken' open slaat en de eerste foto ziet, ben je verkocht. De foto stamt uit 1923. Mid-denin de weilanden zie je de eerste woningen van het Molenlaankwartier. Op de hoek van de - boomloze - Molenlaan de zogeheten 'Indische' woningen, in koloniale stijl met veranda. Op de plek waar nu de Messiaskerk staat, is een boerderij te zien, inclusief hooiberg. Ook op de foto: de Borchsatelaan met sociale woningbouw van woningbouwvereniging Onze Woning rond de verborgen liggende vijvers.

Je blijft kijken, zoeken, herkennen en je hersens pijnigen in die prachtige uitgave van de VSW.

Bij elke foto ga je het eerste kijken of je (geboorte)huis of een ander herkenningspunt erop staat. Vind je dat toevallig, dan ga je je verbazen over alle veranderingen die in de loop der jaren in de omgeving hebben plaatsgehad. Zoals de foto uit 1931 met de 'driehoek' Grindweg-Montigny-laan-Molenlaan. Het Liduinaplein is nog goed herkenbaar. Maar waar nu de Hillegondaflat z'n schaduwen over de acht huisjes werpt, staat op de foto een boerderijtje. Van de wijk 110 Morgen nog geen spoor. Het, inmiddels alweer afgebroken, verzorgingshuis Huize Liduina is op de foto nog in aanbouw. Ook aan de Jacob Marisschool wordt gewerkt. Met een keerlus door de Floris Versterlaan bereikt de tram zijn begin- en eindpunt. We kijken hoog uit de lucht neer op de arbeidershuisjes van de Voorhout. Sportpark Duivesteijn is nog niet aangelegd. De Villeneuvesingel ligt er al helemaal compleet bij. Erachter, naar de Grindweg toe, overwegend weiland.

Uren ben je zoet met het bekijken van de foto's. Zoals die uit 1933 van het Plaswijkpark en het Berglustkwartier. Of de foto van het Kleiwegkwartier en het Plasengebied uit 1938. Eén van de laatste

foto's in het boek is die van Schiebroek en het Kleiwegkwartier uit 1975. Van grote hoogte genomen. Zelfs die foto geeft nog een groot aantal 'blinde vlekken' aan. Plekken die inmiddels zijn volgebouwd.

De dertig luchtfoto's geven een fantastisch beeld van de ontwikkeling van het gebied in de jaren 1923 tot 2003. Overduidelijk is te zien hoe Hillegersberg en Schiebroek langzaam veranderden van boerendorp tot stad. De begeleidende teksten zijn van Anton Stapelkamp, VSW'er en lid van het dagelijks bestuur van de deelgemeente. Stapelkamp: "Met luchtfoto's uit het archief van de Fototechnische Dienst van de KLM – er worden daar honderduizenden negatieven bewaard – was al een serie boeken uitgegeven van een aantal gemeenten. Nu was men op zoek naar iemand met kennis van lokale zaken om de luchtfoto's van ons gebied, Hillegersberg - Schiebroek, te beschrijven". Omdat Anton Stapelkamp een geboren en getogen Schiebroeker is, was men bij hem aan het juiste adres. Er werd een voorselectie gemaakt van honderd luchtfoto's en tenslotte werd een serie van dertig stuks geselecteerd voor een boek.

Het, inmiddels populaire, fotoboek (zeg maar gerust: document) is te koop bij de boekhandels Coelers, Bruna en Moleenaar. Ook Donner heeft een voorraad. En tijdens de Algemene Leden Vergadering kan het eveneens aangeschaft worden. De prijs is 15,90 euro.

Wil Baghuis.





*De Molenlaan en de Terbregse laan
in 1923.*



Peppelweg en Kastanjesingel (1955).



Kleiwegkwartier en Plassengebied in 1938.

Bomen over bomen in Hillegersberg

'Over de benaming is veel te doen geweest'



Twee Chinese Moerascipressen bij de ingang van Huize Liduina.

Over de benaming is veel te doen geweest. De boom heeft geen enkele relatie tot een spar of een lariks; taxonomen hebben hem uiteindelijk ingedeeld bij de moerascipressen, omdat hij verwantschap laat zien met de Amerikaanse moerascipres (*taxodium distichum*). De officiële naam is nu: *Metasequoia Glyptostroboides*.

Het is een eenhuizige, bladverliezende boom met roodbruine schilferende schors. De stam torent kaarsrecht omhoog en de zijtakken vormen een smalle pyramide. Er zijn inmiddels verschillende variaties bekend, onder andere één met vrijwel horizontale takken en één met schuin omhoog gaande.

De boom maakt geen lucht- of kniewortels in tegenstelling tot de *taxodium distichum*. Deze laatste is hieraan meestal direct herkenbaar; men ziet gladde roodbruine knobbels boven de grond uitsteken, een wonderlijk beeld.

De Chinese moerascipres is te vinden op de volgende locaties: Jeroen Boschlaan 49, Frans Halssingel (groepen aan het water), hoek Zweerslaan/Wagenaarlaan (kegeldragend), Dresdenlaan 31, Dresdenlaan 35 (2 stuks in achtertuin), Burg. De Villeneuvesingel 3 (2 stuks), ingang Huize Liduina (links, kegeldragend), Burg. Lefevre de Montignylaan 21, Van Kempensingel 4 (bij het water, kegeldragend).

Boomdeskundige Frans Prins heeft zich laten strikken: hij heeft toegezegd regelmatig een bijdrage aan Tussen W&R te leveren over bijzondere bomen in de wijk. Hieronder zet hij alweer z'n vierde boompje – de Chinese moerascipres – op:

In 1941 vond de Japanse paleobotanicus Miki in Midden-China in een dal een bijzondere boom, die hij nooit eerder had gezien. De bewoners ter plaatse noemden hem 'waterspar' of 'waterlariks'.

Vanwege de oorlog tussen China en Japan (1937-1945) kon geen nadere analyse plaatsvinden. Pas veel later, nadat expeditie naar het gebied werden georganiseerd, konden zaden naar verschillende laboratoria en arboreta worden gestuurd. In 1948 kwamen de eerste zaden aan in het Arnold Arboretum te Boston. Vandaaruit vond verspreiding plaats naar diverse arboreta over de hele wereld. Ook Nederland kreeg dat jaar zaad aangeboden. Het is goed te realiseren dat geen enkel exemplaar van deze boom in Europa en Amerika ouder is dan het jaar 1948. De boom is inmiddels over de hele wereld verspreid en is ook in Nederland thans algemeen. De zaadproductie (kegels) komt in ons land pas na het 30e jaar op gang. De boomkwekerijen blijven aangewezen op vegetatieve vermeerderingsmethoden.



Nog een 'tweeling' in de tuin van de Villeneuvesingel nr. 3.

Frans Prins.

Oude landschappen en historie van Zuid-Holland op internet

De VSW is natuurlijk al jaren bezig voor het behoud van het eigen karakter van Hillegersberg, Schiebroek en Terbregge. Steeds meer mensen worden zich bewust dat het behoud van eigen karakter belangrijk is voor de identiteit van mensen en voor de kwaliteit van een woongebied. Historie, landschap, stedenbouw en archeologie worden steeds belangrijker in het maken voor plannen van nieuwe woonwijken of nieuwe wegen. Maar hoe wordt dit dan door de overheid gedaan? De provincie Zuid Holland heeft haar belangrijkste kenmerken vastgelegd in de cultuurhistorische hoofdstructuur, die per 1 maart 2007 vernieuwd en op internet te vinden is.

De cultuurhistorische hoofdstructuur (kortweg ook wel CHSkaarten genoemd) is een set van kaarten met daarin alle landschappelijke en archeologische kenmerken, kenmerken van de nederzettingen (stedenbouw) en de molens. Naast topografische kaarten, die deze kenmerken aangeven zijn er ook waardekaarten gemaakt. Deze kaarten geven aan hoe belangrijk deze kenmerken zijn voor de omgeving en hoe belangrijk ze zijn om te behouden. Om ze leesbaar voor iedereen te maken is de kaart nu vernieuwd met de laatste gegevens en staat deze op internet. U kunt de kaart bekijken op www.chs.zuid-holland.nl. Op deze kaarten is goed te zien, dat de dorpskern van Hillegersberg, de dijken van de Rotte, de veenplassen en

het gebied rond de Kleiweg als zeer bijzondere onderdelen/elementen worden beschouwd.

Maar de cultuurhistorische kaarten zijn niet de enige projecten om historie, landschap en archeologie een meer belangrijkere plaats te geven. Ook zijn er verschillende projecten in de provincie opgestart onder de noemer culturele planologie of ontwikkelingsplanologie? Maar wat is nu culturele planologie? Culturele planologie betekent dat culturele waarden mee worden genomen in ruimtelijke plannen, zoals het bouwen van een nieuwe woonwijk of het aanleggen van een weg of een bedrijventerrein. Dat kunnen elementen zijn van gebouwen, steden en landschappen, maar ook archeologische sporen in de grond. Maar ook de 'levende' cultuur, zoals gebruiken, verhalen en tradities kunnen een rol spelen. De provincie denkt dat door deze waarden in het begin mee te nemen in de (her) inrichting van openbare ruimte, het mogelijk is om de identiteit van een gebied en haar bewoners te versterken. Ook hierover is meer informatie te vinden op de website van de provincie (www.zuid-holland.nl).

*Gerdy Verschuure-Stuip
14 maart 2007.*

Met spoed gezocht

Een schoffelaar die het begraafplaatsje gras- en onkruidvrij wil houden.
Graag contact opnemen met Norman Langelaan: 010-4225018 of n.langelaan@chello.nl

Waren het de lammeren of toch het bier...

Waar komt de naam Lamsrust vandaan?

Nu de nieuwe wijk langs de Ankie Verbeek-Ohrweg zijn voltooiing nadert en gedeeltelijk al is bewoond, is inmiddels ook de naam Lamsrustlaan bij velen bekend. Maar waar komt de naam Lamsrust vandaan? VSW-lid Jaap van Klaveren is in de archieven gedoken.

In 1996 hebben de VSW-leden G.Tuijnburg Muijs en E.J.Kuperus een bericht gepubliceerd getiteld "De Straatweg te Hillegersberg". Aan de hand van een kadasterkaart uit 1831 hebben de auteurs de buitenplaatsen benoorden de Tivolibrug gelokaliseerd en op de inventarisatiekaart van de VSW uit 1976 nader aangegeven.

In 1745 heeft Jacob Brakel een veenhuis met land gekocht van de erven Toornvliet. In 1768 verkoopt Clement van Eyck het geheel aan van Ardenne met de beschrijving "Buitenplaats Lamsrust (woonhuis, koetshuis, tuinhuis en erf)". Over de ontwikkeling van het bezit tussen 1745 en 1768 hebben de VSW-onderzoekers klaarblijkelijk niets kunnen vinden, althans niets genoemd, maar duidelijk is dat in de tussenliggende 23 jaar het simpele veenhuis een aantrekkelijk buiten is geworden. Jacob Brakel heeft in 1752 zijn huis, tuinhuis, schuur en erf verkocht aan Pieter de Ridder. Deze bouwt een nieuw huis aan het water en noemt zijn bezit "Visvreugd". De Ridder verkoopt vervolgens zijn bezit in 1760 aan de Kock. Dit buiten was voor B&W van Rotterdam aanleiding om bij besluit d.d. 7 februari 2006 in de wijk Honderd en Tien Morgen een verbinding bij de Grindweg de Visvreugdstraat te noemen.

Aangenomen moet worden dat de verkoop in 1752 een gedeelte van het oorspronkelijke bezit betreft omdat anders de aparte verkopen in 1760 van "Visvreugd" en die in 1768 van "Lamsrust" niet kunnen worden verklaard. Dat welgestelde Rotterdammers buiten de toenmalige stad eigendommen verwierven, is bekend. Of ook Clement van Eyck tot die welgestelden behoorde, is niet bekend. Wel dat er in die tijd in Rotterdam een herberg "Het Lam" aan de Lamsteeg stond. Mr Hazewinkel vermeldt in zijn "Geschiedenis van Rotterdam" dat het de met de graanhandel vermogend geworden bierbrouwers waren (tot de Rotterdamsche rijkheid behorend) die in die tijd buiten Rotterdam aanzienlijk landbezit en buitens verwierven om daar 's zomers te wonen. Misschien heeft regelmatig bezoek aan de herberg tot de naam "Lamsrust" geïnspireerd, maar wij zullen wel nooit weten of bier de schakel tussen de herberg Het Lam en de verworven buitenplaats Lamsrust is geweest.

Met deze fantasie is de naam Lamsrust echter niet verklaard. Wellicht liepen in de buurt en op de grond rond het huis lammeren rustig te grazen.



Waar zijn de lammetjes gebleven?



Hier wordt al in de Lamsrustlaan gewoond.

Dat lammeren in de 17e eeuw in de Berch en Broeck Polder voorkwamen, mag ook geconcludeerd worden uit het feit dat aan de Strekkade aan de noordoever van de Voorplas een papiermolen heeft gestaan welke "het Lam" heette. De afstand van de Strekkade tot de Buitenplaats "Lamsrust" is slechts enkele honderden meters. Deze molen, laatstelijk eigendom van de Rotterdammer C. van Gilse van der Pals, is in November 1881 door het warmlopen van een as afgebrand en niet herbouwd.

Het buiten "Lamsrust", in 1819 door Barend van Eck (kleinzoon van Clement van Eyck?) "Kweeklust" genoemd, is in 1885 afgebroken. Van "Visvreugd" is bekend dat in 1793 Jacob Overgaww op dat terrein een korenmolen heeft gebouwd en het geheel als "Windlust" heeft verkocht aan vice-admiraal De Virieu. De molen is in 1816 veranderd in een molen waar run en snuiftabak werd gemalen. Vanaf 1823 heeft Jacobus Kiewiet het bedrijf voortgezet. Wellicht tot in 1857 kantonrechter Canter Alta op het terrein een nieuw huis heeft gebouwd. Tijdens een zware storm is de molen in oktober 1881 afgebrand.

Lamsrust en Visvreugd lagen naast elkaar aan de oostzijde van de huidige Straatweg (op een kaart uit 1684 Bergh Wegh genoemd), ongeveer recht tegenover het huidige Raadhuis en de daarnaast gelegen in 1914 gebouwde Swaenenhof.

Op de nieuwe caert van Schieland uit 1611 van vader Floris Balthasarsz en zoon Balthasar Florisz wordt de weg aangeduid als Den Berch Wech.

Jaap van Klaveren.

Bronnen: VSW publicaties betreffende de Straatweg.

"De Molens van Rotterdam" deel 1 en 2.

Diverse dossiers Gemeente Archief Rotterdam.

J.M.Droogendijk – 1910 "Rotterdamsche Straatnamen".

Mr H.C.Hazewinkel – 1940 "De Geschiedenis van Rotterdam".

Er is wat te vieren en dat zullen we weten ook

Sprookspreker Willem had een duidelijke visie

Tijdens een toevallige samenloop van omstandigheden bleek dat er dit en het volgend jaar heel wat te vieren zal zijn in ons gebied. Iet Heetman zet alle feestelijkheden en bijbehorende activiteiten op een rij.

De eerste aanleiding was dat het bekende Hillegersbergs Mannenkoor dit jaar 85 jaar bestaat en vond dat dat werkelijk wel een feestje waard was. Dat moest wel een festiviteit worden die in het verlengde van hun activiteiten zou liggen en zo kwamen ze op het briljante idee een zangspel te laten componeren over iemand die dit jaar ook wat te vieren heeft: Willem van Hildegaersberch, die zichzelf geen troubadour maar dichter of sprookspreker noemde. Deze Willem werd in Hillegersberg geboren rond 1350 en overleed waarschijnlijk in 1408, dus 600 jaar geleden. Dat was toch ook toevallig ... nog een jubileum! Volgens Theo Meder die voor zijn promotie een proefschrift over hem schreef, is Willem van Hildegaersberch zowel in literair, als historisch en religieus opzicht een boeiende verschijning geweest in het literaire leven van het einde van de 14e en het begin van de 15e eeuw. Van geen enkele middelnederlandse sprookspreker zijn zoveel gedichten overgeleverd. Hij geeft daarin een duidelijke visie op de maatschappij in de Nederlanden in die tijd. Het lijkt er zelfs op dat hij door zijn eigen publiek werd beschouwd als de belangrijkste voordrachtskunstenaar van die tijd. Hij kwam dus werkelijk uit ons Hillegersberg en wie van ons zou zich dan niet aangesproken voelen. Een beter bewijs van dat we in een historisch gebied wonen, kan u niet geven worden.

En voor dat historische element moet men dan natuurlijk bij de Vereniging Stedebouwkundig Wijkbehoud zijn, die haar best doet juist het cultuur historisch waardevolle in dit gebied te beschermen.

Nu wil het gelukkig toeval dat ook de VSW wat te vieren heeft: zij bestaat in augustus 2007 namelijk 30 jaar en heeft

met bijna 1000 leden - verdeeld over alle wijken - een breed draagvlak in dit gebied. U begrijpt dat het bestuur de link met het Hillegersbergs Mannenkoor snel had gelegd. Nog meer feest dus!

Daar komt nog bij dat de Gemeente Bibliotheek in Schiebroek 50 jaar en in Hillegersberg 65 jaar bestaat. Bovendien vieren ook Hillegersberg, Schiebroek en Terbregge in 2008 het feit dat ze in 1983 een deelgemeente werden.

Workshop rap

Sinds augustus 2006 komen de vijf bovengenoemde partijen bij elkaar om te proberen er een werkelijk feestjaar voor alle lagen van onze bevolking van te maken. Met de hulp van een aantal "inwonende" deskundigen wordt bijvoorbeeld een eigentijds webquest-lesbrieven-programma opgezet dat informatie en vertier biedt aan de leerlingen van de basisscholen, het VMBO en het VWO/HAVO-onderwijs. De bedoeling is er ook een zeker competitie-element in aan te brengen waardoor naar een hoogtepunt aan het eind van het feestjaar (zomer 2008) kan worden gewerkt.

De Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam, u weet wel van onder andere de Muziekschool aan de Ringdijk, zal een workshop rap voor de vier VMBO locaties in dit gebied regelen. Zij telt bovendien onder haar deelnemers een groep Middeleeuwse Muziek die bereid is mee te werken aan het een en ander. Vanuit de deelgemeente zal naar de diverse scholen tijdig worden geïnformeerd zodat met de inroostering van het nieuwe schooljaar, met de feestelijkheden rekening kan worden gehouden.

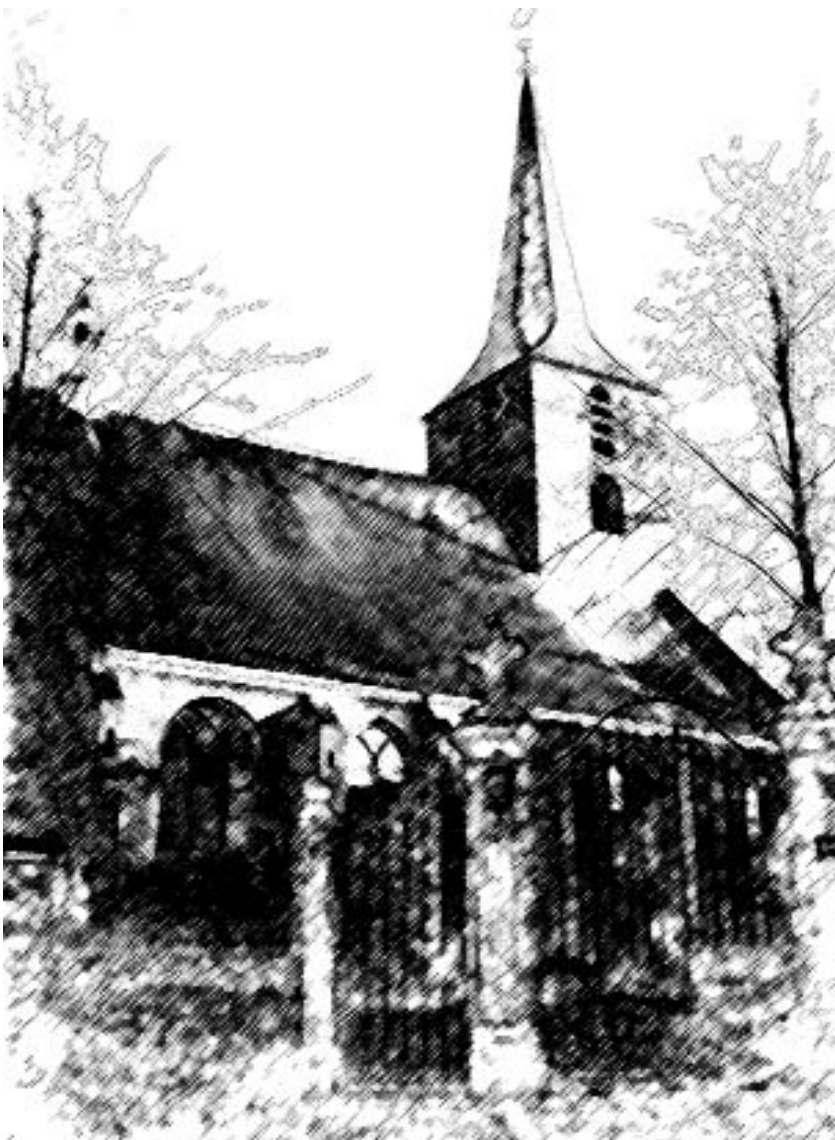
De bibliotheken zijn druk doende een digitale literaire wandeling op te stellen, die zal worden vervolmaakt door tweemaal ook een echte trip onder begeleiding te organiseren langs literaire en historische aandachtspunten in dit gebied. Waar passend zal de VSW daarbij cultuur historische of architectonische informatie aanreiken.

De VSW schrijft en publiceert een boekwerkje over Willem van Hildegasberch, waaruit zal blijken hoe belangrijke deze in zijn tijd was. Verlucht met prenten en gedichten wordt het voor iedereen aantrekkelijk en gemakkelijk leesbaar gemaakt.

En zoals boven al werd aangekondigd: het zangspel Willem van Hildegasberch. Op 9 november 2007 zal het Hillegersbergs Mannenkoor dat voor het eerst uitvoeren. Er zijn snode plannen voor muziek en instrumenten uit die tijd, fraai uitgedoste spelers en figuranten. Tenslotte wat voor de leden van de VSW natuurlijk van groot belang is: op zaterdag 24 november 2007 zal het zangspel voor leden en genodigden worden opgevoerd in een extra feestelijke november-bijeenkomst in de Hillegondakerk in het hart van Hillegersberg. Een mooiere en toepasselijker locatie bestaat niet!

Dit zijn natuurlijk pas de grote lijnen van het feestjaar nazomer 2007/einde voorjaar 2008. Achter de schermen wordt druk gewerkt tot een verdere invulling te komen. De deelgemeente bereidt een eindmanifestatie in 2008 voor. U begrijpt het wel... U hoort nog van ons!

*Iet Heetman-van Riel,
commissie Promotie & Voorlichting.*



Het zangspel Willem van Hildegasberch wordt ook opgevoerd tijdens de novemberbijeenkomst van de VSW in de Hillegondakerk. Toepasselijker locatie bestaat er niet.

Een tipje van de sluier opgelicht

VSW'er Jaap van Klaveren kreeg op zijn vraag over de herkomst van de naam Lansingerland van de Taaladviesdienst het volgende antwoord:

'Wij hebben uw vraag over de herkomst van Lansingerland voorgelegd aan Riemer Reinsma, vaste medewerker van Onze Taal en deskundige op het gebied van geografische aanduidingen. Hij mailde ons het volgende terug: "Tussen de fuserende dorpen (Bleiswijk en Bergschenhoek aan de ene kant, Berkel & Rodenrijs aan de andere) loopt een brede sloot met de naam 'Lansing'. Het is een verkorting van 'Landscheiding', dat weer een verkorting is van 'Landscheidingswetering', een brede sloot die Delfland en Schieland van elkaar scheidt. Bron: onder anderen Schönfeld, Waternamen 1955, p. 137." Ik hoop uw vraag hiermee naar tevredenheid te hebben beantwoord.'

Wie kan de vraag van M.A. van Peski over 't Rechthuis te Hillegersberg beantwoorden? Hij schrijft: Eén van mijn voorouders is in 1842 getrouwd met de dochter van Hermanus van den Hove, die in die tijd woonde en was Castelein in 't Rechthuis te Hillegersberg en Rotterban. Tevens was hij veilingmeester en notaris. Kunt U mij zeggen waar 't Rechthuis medio 19e eeuw stond en of het nog bestaat?

Reacties naar: VSW, Postbus 35054, 3005 DB, Rotterdam.

Zoekplaatje uit nr. 58 geraden

Een fontein met treden van glas

Op de vragen gesteld bij de foto van de prachtige fontein van het zoekplaatje uit Tussen Wilgenplas & Rotte nr. 58, kregen wij van drie VSW-leden antwoord.

Ir D.Paul had de fontein direct herkend. Het was de fontein die vroeger bij Lommerrijk stond in de vijver die toen langs de Straatweg was gelegen met een ronding voor de grote feestzaal. Ze was opgebouwd uit treden van glas waarachter 's avonds lichtjes brandden. In de grote vijver zwommen goudvissen en als kind vond hij dat natuurlijk erg leuk als hij met zijn ouders langs de fontein wandelde.

Ook de heer P.D.van As koestert die herinneringen aan de fontein die er naar zijn mening in eind veertiger jaren, begin vijftig, nog was, maar helaas ten slotte tot verval kwam.

Bert van Mil meldt dat de fontein uit de dertiger jaren stamt.

Zoals beloofd hebben wij de inzenders een exemplaar van "Tempelen en Begraaven" toegezonden.

Iet Heetman.



De fontein voor Lommerrijk.

Zo
zag
het
er
lang
geleden
uit

Op de laatste pagina van Tussen Wilgenplas & Rotte weer een paar oude ansichten. We vonden ze - met de begeleidende teksten - in het fotoboekje Zo was Hillegersberg. Uitgegeven in 1978 onder auspiciën van toenmalig Boekhuis Heijink. De redactie was in handen van H. van der Sloot.



De Dorpsstraat met de winkel in koloniale waren en comestibles van Jac. Kool.



Begin Dorpsstraat richting Grindweg. De snelheidsbeperking van 15 kilometer per uur was ietwat overbodig. Auto's kende Hillegersberg in 1910 nauwelijks en de paard en wagens, die het hele verkeersbeeld uitmaakten konden niet harder.



Het begin van de Grindweg omstreeks 1925

Inventarisaties

DE KERKSTRAAT EN OMGEVING - Een bijzonder gebied in Hillegersberg; een proefinventarisatie van de historische stedenbouwkundige kwaliteiten; september 1993. (€ 6,80)

INVENTARISATIE, MONUMENTEN EN ANDERE HISTORISCHE GEBOUWEN IN HILLEGERSBERG, SCHIEBROEK EN TERBREGGE ; maart 1994.

DE GRINDWEG - Een bijzonder gebied in Hillegersberg; een inventarisatie van historische en stedenbouwkundige kwaliteiten; maart 1994. (€ 6,80)

BIJZONDERE GEBIEDEN - Een inventarisatie van "bijzondere gebieden" in Hillegersberg, Schiebroek en Terbregge; mei 1995. (€ 6,80)

DE STRAATWEG - Een bijzonder gebied in Hillegersberg; een inventarisatie van historische, architectonische en stedenbouwkundige kwaliteiten; mei 1996. (€ 11,35)

DE ROTTEOEVERS - Een bijzonder gebied in Hillegersberg en Terbregge; een inventarisatie van historische, architectonische en stedenbouwkundige kwaliteiten; april 1998. (€ 10,20)

Vouwbladen en Studies

1987: Het Dorp op de Donk

1987: Het Boterdorpse Verlaat (€ 1,15)

1988: De Straatweg (€ 1,60)

1989: De Grindweg (€ 1,60)

1991: Terbregge (€ 2,05)

1999: Het Molenlaankwartier (€ 2,30)

2000: Hoge Limiet (€ 2,30)

2003: Schiebroek Historie & Topografie (€ 5,00)

1990: Oude kaarten van Hillegersberg (€ 2,05)

2004: Landschap in baksteen (€ 5,00)

Inventarisaties, Vouwbladen en Studies zijn schriftelijk te bestellen via onze postbus of door het zenden van een e-mail (zie onder).

Andere uitgaven van de VSW

- | | |
|---------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| - Gebouwde accenten | Monumenten in Hillegersberg, Schiebroek en Terbregge: een prachtig fotoboek. (€ 13,50) |
| - Kijk op de wijk | Een bundeling verhaaltjes over bijzondere plekken in onze deelgemeente. (€ 6,50) |
| - Wandel- en fietstochten | Een mapje met 8 wandel- en fietstochten in de deelgemeente (€ 5,00) |
| - Tempelen & begraven | Bekende en onbekende kerken en begraafplaatsen in de wijk (€ 6,50) |
| - Het Geluk van de Rotte | Een bloemlezing op de Rotte - met veel kleurenfoto's (€ 13,50) |

Deze uitgaven zijn koop bij:

- Carlier, Bergse Dorpsstraat 114

- Molenaar's Boekhandel, Bergse Dorpsstraat 35

- Donner, Lijnbaan 150

- Boekhandel Coelers, Peppelweg 128a

- Bruna, Kleiweg 147

- Archiefwinkel, Coolsingel 91

UITGAVE VAN DE VERENIGING STEDEBOUWKUNDIG WIJKBEHOUD HILLEGERSBERG-SCHIEBROEK-TERBREGGE - Nr. 1-2007

Voor de inhoud zijn verantwoordelijk:

- de auteurs voor hun specifieke artikelen
- de VSW voor de verenigingszaken

Secretariaat:

Vereniging Stedenbouwkundig Wijkbehoud

Postbus 35054 - 3005 DB ROTTERDAM

Tel: 010-2184385

E-mail : vswhst@hotmail.com

Internet : www.vsw.biz

Aan dit nummer werkten verder mee:

- Wil Baghuis - redactie en fotografie
- Jan Vermaak - fotografie
- Willem Scholten - vormgeving
- Wim Meijer - productie
- Grafia - drukwerk